

Kierunek, specjalność, specjalizacja studiów historia sztuki
Rok akademicki 2010/2011

1.	Nazwa przedmiotu	HISTORIA DOKTRYN ARTYSTYCZNYCH
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Historii Sztuki
3.	Kod przedmiotu*	WH.IHS-0047
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Grupa treści kształcenia, w ramach której przedmiot jest realizowany*	Grupa treści podstawowych
6.	Typ przedmiotu*	<ul style="list-style-type: none"> • obowiązkowy do zaliczenia semestru/roku studiów (dla studentów studiów stacjonarnych), • obowiązkowy do ukończenia całego toku studiów (dla studentów studiów stacjonarnych) • fakultatywny – ograniczonego wyboru (dla studentów studiów niestacjonarnych)
7.	Rok studiów, semestr	
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	Prof. dr hab. Wojciech Bałus
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	Nie dotyczy
10.	Formuła przedmiotu	Wykład monograficzny
11.	Wymagania wstępne*	Brak
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	30
13.	Liczba punktów ECTS przypisana przedmiotowi*	Stacjonarne 10 ECTS Niestacjonarne: 13 ECTS
14.	Czy podstawa obliczenia średniej ważonej?*	TAK
15.	Założenia i cele przedmiotu	Wykład przygotowuje do egzaminu z historii doktryn artystycznych, przewidzianego na 4 roku jednolitych studiów magisterskich. W jego ramach studenci poznają podstawową problematykę związaną z dziejami myśli o sztuce w przedziale czasowym od starożytności do 1945 roku. Elementem zajęć jest też analiza najważniejszych tekstów źródłowych. Zajęcia dają zarys teorii sztuki w poszczególnych epokach historycznych i przygotowują do samodzielnej analizy tekstów
16.	Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, dyskusja
17.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Egzamin ustny złożony z dwóch elementów: samodzielnej analizy wylosowanego fragmentu tekstu źródłowego i odpowiedzi na dwa pytania z zakresu wykładu
18.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Sztuka i piękno w starożytności; problem proporcji w teorii sztuki; problem antropomorfizmu w teorii sztuki; zagadnienie idei w teorii sztuki; Witruwiusz; ekphrasis i periegetyka; poglądy średniowiecznych teologów na sztukę i piękno; zagadnienie ikonoklazmu; średniowieczne traktaty technologiczne i wzorniki warsztatowe; L.B. Alberti jako teoretyk sztuki; teoria architektury

		<p>Quattrocenta (Alberti - Filarete - Francesco di Giorgio - "Hypnerotomachia Poliphili"); teoria sztuki pełnego renesansu we Włoszech; oddziaływanie włoskiej teorii sztuki w Europie północnej (Dürer); reformacja i kontrreformacja wobec sztuki; teoria architektury we Włoszech w XVI w.; renesansowa historiografia sztuki we Włoszech; manierystyczna teoria sztuki; akademie artystyczne we Włoszech i Francji; akademicka teoria sztuki; spór poussinistów i rubenistów (Bellori - Boschini - Le Brun - Félibien - Fréart de Chambray - Du Fresnoy - de Piles); francuska teoria architektury w XVII w.; nowe pojęcie sztuki, narodziny estetyki i rola uczuć w przeżyciu estetycznym w XVIII w.; kategorie estetyczne (piękno, wzniosłość, malowniczość); początki krytyki artystycznej (La Font de Saint-Yenne - Diderot); niemieckie piśmiennictwo o sztuce w XVIII w. (Winckelmann, Lessing, Goethe); rozkład witruwianizmu w XVIII w. i poglądy Duranda; teoria sztuki klasycyzmu i romantyzmu we Francji; teoria sztuki niemieckiego romantyzmu; historyzm w architekturze; krytyka artystyczna w XIX wieku; koncepcje realizmu; empatia i problem formy w sztuce (Hildebrand); koncepcje symbolizmu; nowoczesna teoria obrazu i koncepcje sztuki abstrakcyjnej; kubistyczna teoria sztuki; teoria surrealizmu; koncepcje modernizmu i awangardy; rola sztuki w systemach totalitarnych</p>
19	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<p>TEKSTY ŹRÓDŁOWE:</p> <p><i>Myśliciele, kronikarze i artyści o sztuce od starożytności do 1500 r.</i>, wybrał i opracował J. Białostocki, Warszawa 1978 (<i>Historia doktryn artystycznych. Wybór tekstów, Część 1, T. I</i>)</p> <p><i>Teoretycy, pisarze i artyści o sztuce 1500-1600</i>, wybrał i opracował J. Białostocki, Warszawa 1985 (<i>Historia doktryn artystycznych. Wybór tekstów, Tom II</i>)</p> <p><i>Teoretycy, historiografowie i artyści o sztuce 1600-1700</i>. Wybór i opracowanie J. Białostocki. Redakcja naukowa i uzupełnienia M. Poprzęcka i A. Ziemia, Warszawa 1994 (<i>Historia doktryn artystycznych. Wybór tekstów, Tom III</i>)</p> <p><i>Teoretycy, artyści i krytycy o sztuce 1700-1870</i>. Wybór, przedmowa i komentarze E. Grabska i M. Poprzęcka, wydanie drugie uzupełnione, Warszawa 1989 (<i>Historia doktryn artystycznych. Wybór tekstów, Tom IV</i>)</p> <p><i>Francuscy pisarze i krytycy o malarstwie 1820-1876</i>, oprac. H. Morawska, Warszawa 1977</p> <p>E. Grabska, <i>Moderniści o sztuce</i>, Warszawa 1971</p> <p><i>Artyści o sztuce. Od Van Gogha do Picassa</i>, oprac. E. Grabska, H. Morawska, Warszawa 1969</p> <p>Clement Greenberg, <i>Obrona modernizmu</i>, Kraków 2003</p> <p>LITERATURA PRZEDMIOTU:</p> <p>Moshe Barasch, <i>Theories of Art. From Plato to Winckelmann</i>, New York – London 1985</p>

		<p>Tenże, <i>Modern Theories of Art, 1: From Winckelmann to Baudelaire</i>, New York 1990</p> <p>Tenże, <i>Modern Theories of Art, 2: From Impressionism to Kandinsky</i>, New York 1998</p> <p>E. Grabska, „Moderne” i straż przednia. <i>Apollinaire wśród krytyków i artystów 1900-1918</i>, Kraków 2003</p> <p>K. Janicka, <i>Światopogląd surrealizmu</i>, Warszawa 1985</p> <p>H. W. Kruft, <i>Geschichte der Architekturtheorie</i>, München 1985 (także wydanie angielskie)</p> <p>E. Panofsky, <i>Idea. A Concept in Art Theory</i>, New York 1968 (także późniejsze wydania)</p> <p>M. Porębski, <i>Tradycje i awangardy</i>, w: tegoż, <i>Sztuka a informacja</i>, Kraków 1986, s. 149-184</p> <p>Tenże, <i>Krytyka artystyczna</i>, w: <i>Wstęp do historii sztuki. Przedmiot – metodologia – zawód</i>, red. P. Skubiszewski, Warszawa 1973, s. 569-578</p> <p>J. v. Schlosser, <i>Die Kunstliteratur</i>, Wien 1924, zwłaszcza późniejsze wydania, poczynając od przekładu włoskiego: J. Schlosser-Magnino, <i>La letteratura artistica</i>, z uzupełnieniami O. Kurza (wyd. wł. 3, 1964)</p> <p>W. Tatarkiewicz, <i>Historia estetyki</i>, t. I-III, Wrocław-Kraków 1960-67 (również późniejsze wydania)</p> <p>W. Tatarkiewicz, <i>Dzieje sześciu pojęć. Sztuka - piękno - forma - twórczość - odtwórczość - przeżycie artystyczne</i>, Warszawa 1975</p> <p>L. Venturi, <i>History of Art Criticism</i>, New York 1936, wyd. 2, 1964; również wydania włoskie, niem. i franc.)</p> <p>M. Zgórnjak, <i>Matejko w Paryżu</i>, Kraków 1998 (rozdział II: <i>Francuska krytyka artystyczna w czasach Matejki</i>)</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Z obszernej polskiej literatury dotyczącej doktryn artystycznych szczególnie zaleca się wstępy do polskich przekładów pism o sztuce, wydanych przez Ossolineum w serii "Teksty źródłowe do dziejów teorii sztuki"</p>
--	--	---